

3. Україна 2030-E – країна з розвинутою цифровою економікою. Український інститут майбутнього. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html> (дата звернення 30.01.2022 р.).

БЛОКЧЕЙН, КРИПТОАКТИВИ ТА ЇХ СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УКРАЇНІ

С. С. САНІН, магістрант

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків, Україна*

Технологія використання ланцюгу блоків для збереження інформації вперше згадується у роботах Стюарта Хабера та У. Скотта Шторнета, написаних у 1991 році. Проте, розвитку вона набула лише у 2008-2009 році, разом із написанням Satoshi Nakamoto роботи «Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System» [1] та практичного використання «дерева Меркла» у першій криптовалюті – Bitcoin, який, з технічної точки зору, можна вважати «блокчейном в чистому виді» де сам Bitcoin виступає лише в якості нагороди майнерам за підтримку мережі.

Також слід зазначити, що для опису проєктів крипторинку куди доцільніше використовувати термін «криптоактиви», ніж «криптовалюта», оскільки, з технічної точки зору, переважна більшість проєктів, які торгуються на крипторинку є свого роду «віртуальними акціями», мета котрих – залучити якомога більше фінансових ресурсів, за аналогією традиційного фондового ринку. В результаті такої діяльності велика кількість проєктів, які не мали довгострокових планів або не витримали конкуренції, завершують роботу через декілька років, при цьому часто залишаючи в себе частину коштів вкладчиків.

Така ситуація відома як «Scam-проєкт» і є ще одним негативним наслідком відсутності єдиного регулятора на крипторинку, оскільки наявність малих бар'єрів для входу, анонімності в мережі і неможливості, в деяких випадках, перевірити правдивість заявленої інформації, надають широке поле діяльності для аферизму.

Однак цим слабкі сторону аналізу і обігу криптоактивів не обмежуються. Хоча технологія блокчейн і забезпечує гарантію достовірності інформації, вона не може гарантувати, що людиною, яка здійснили транзакцію з вашої скриньки, дійсно є ви. Така ситуація характерна для криптомонети Bitcoin, тоді як приктомонета Ethereum вже стикалася з подібною ситуацією, що потягло за собою необхідність включення до блокчейну монети Ethereum функції, яка дозволяла би відмінити виконані транзакції. Окрім того, уразливими також є вузли сеті – криптобіржі та сервера керівництва проєкту, які часто зазнають хакерських атак, тоді як власників гаманців, на які при такій діяльності переводять частину активів проєкту, складно знайти через анонімність мережі.

Не дивлячись на те, що з початку практичного використання технології пройшло вже 13 років, вона лише починає набувати популярність як серед

суспільства, так і на рівні держави – так наприклад, уряд Сальвадору в середині 2021 року узаконив Bitcoin як офіційний засіб платежу. Окрім цього, ЦБ провідних країн лише починають цікавитись технологією блокчейну – за даними аналітичного центру «MindSmith» [2], які проаналізували публікації 191 ЦБ світу, 74% з них активно цікавляться технологією блокчейну. Передові місця серед них займають США, Англія та Європа.

Український регулятор, на жаль, не входить в десятку ЦБ країн світу, які цікавляться криптовалютою, однак це не заважає українцям посідати одне з перших місць за володінням та обігом криптоактивів [3]. За даними дослідження, яке приводить журнал «Корреспондент», Україна займає перше місце в світі за володінням криптовалютою – близько 13% всього населення користуються такими активами, при цьому за цим показником Україна суттєво випереджає провідні країни – у США 8% населення користуються криптовалютами, у Японії та Норвегії – 1,6% на 1,7% відповідно.

Оскільки діяльність та розробка криптоактивів тісно переплетена із ІТ-сектором, Україна знаходиться в вигірній позиції і тут – щорічно ця отрасль приносить Україні, в середньому, 5 млрд. дол. (близько 3% всього ВВП) [4]. За даними дослідження компанії N-iX [4], Україна входить до 50 країн світу з найкращими розробниками комп'ютерного забезпечення, займаючи 11 сходинку. Окрім того, за рейтингом найкращих програмістів ми займаємо шосте місце в світі. Найбільші «комп'ютерні» міста України, це Київ, Харків, Львів та Дніпро.

З одного боку, Україна може стати провідною країною в сфері блокчейну та криптоактивів вже в найближчі роки, з іншого – відсутність єдиного регулятора відкриває широкі можливості для незаконної діяльності, включаючи відмивання грошей, оскільки електронний гаманець є анонімним і не дозволяє встановити власника. Окрім того, Україна займає 4-те місце в світі за обігом криптоактивів [3] – щоденно через країну проходить криптоактивів на, близько, 8 млрд дол., а обсяг щоденних угод, які виконуються з українських IP-адрес, складає близько 150 млн. дол. Враховуючи, що вітчизняне законодавство досі не обкладає податками таку діяльність, це негативно впливає на доходи бюджету країни та на стабільність грошової одиниці. Таким чином, курсові коливання гривні та інфляція, якою керує державний апарат, створюють ще одну причину для популярності криптоактивів.

Література:

1. Nakamoto S. Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System. (2008). URL: <https://bitcoin.org/bitcoin.pdf> (дата звернення 28.01.2022).
2. 74% Центральних банків світу цікавляться технологією блокчейн. Аналітичний центр «MindSmith». URL: <https://mindsmith.io/blockchain-central-banks/> (дата звернення: 28.01.2022).
3. Криптовалюти в Україні. Головні події року. Корреспондент. URL: <https://ua.korrespondent.net/business/web/4433259-kryptovaluity-v-ukraini-holovni-podii-roku>.
4. Software development in Ukraine: 2019-2020 IT market report. Дослідження української ІТ-компанії N-iX. URL: <https://www.n-ix.com/software-development-in-ukraine-2019-2020-market-report/#Part%201.%20Ukraine:%20Country%20Overview>.